

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3427,XVIII-Powszechny-Zjazd-Historykow-Polskich-Olsztyn-1619-wrzesnia-2009.html>

11.04.2026, 06:39

XVIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich - Olsztyn, 16-19 września 2009

19.09.2009

W dniach 16-19 września 2009 roku w Olsztynie obradował XVIII Powszechny Zjazd Historyków Polskich. Jego organizację Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Historycznego powierzył środowisku historyków olsztyńskich skupionych w Olsztyńskim Oddziale PTH i jednocześnie w Instytucie Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Obrady Zjazdu, zgodnie z tradycją, objął patronatem Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

XVIII Powszechny Zjazd to już drugie święto historyków w XXI wieku. Poprzedni - krakowski obradował w okresie decydującym o miejscu Polski w Zjednoczonej Europie. Obecny, w momencie kiedy Rzeczpospolita już nieco okrzepła w strukturach Unii Europejskiej, wraca do źródeł. To właśnie Powrót do źródeł stanowi przewodnią myśl tegorocznego Zjazdu.

Historia jest jednym z najważniejszych elementów kształtowania świadomości człowieka. Jej rola nie ogranicza się tylko do przybliżania faktów z przeszłości - dyskutując o historii, dyskutujemy o naszej tożsamości, o naszym miejscu we współczesnej Europie i świecie. Zjazd był więc doskonałą okazją do naukowej i dydaktycznej debaty o aktualnych problemach w badaniu i nauczaniu historii. Podczas czterodniowych obrad miłośnicy historii mogli uczestniczyć w dyskusji o europejskiej kulturze prawnej, miastach i gospodarce rynkowej, o kościołach chrześcijańskich i autonomii jednostki na przestrzeni wieków.

Ważne miejsce w programie Zjazdu zajęła również problematyka tożsamości narodowej i pamięci połączona z prezentacją projektu dotyczącego polsko-niemieckich miejsc pamięci. W tym kontekście istotna, szczególnie z uwagi na miejsce obrad, wydaje się dyskusja o Prusach Wschodnich jako terytorium niemieckiej i polskiej pamięci. Trafnie także wpisuje się w tę dyskusję debata nad podręcznikiem polsko-niemieckim, o którego wydanie środowisko historyczne upomina się już od dłuższego czasu.

Nie mniej ważna była debata o źródłach historycznych, ich nowych rodzajach i problemie ich masowości we współczesnym świecie. Nie zabrakło zagadnień dotyczących przemian społeczności polonijnych, znaczenia polskiej emigracji, wpływu przemian kulturowych na zachowanie tożsamości narodowej Polonii. Wiele miejsca poświęcono problematyce edukacji historycznej we współczesnej szkole, w tym dyskusji o znaczeniu i roli źródeł historycznych w dydaktyce historii. Swoistym podsumowaniem osiągnięć rodzimej dydaktyki historii był panel nt. dydaktyki nauczania historii po 50 latach. To spotkanie oldbojów, jak wdzięcznie, acz nieoficjalnie, nazwano ów panel, było spotkaniem dyskusją z wybitnymi dydaktykami.

Rok 2009 to czas licznych rocznic. Dwie dekady wcześniej zakończył swój żywot PRL. Zamykający obrady panel był próbą odpowiedzi, czy PRL była formą państwowości polskiej, czy raczej rodzajem zewnętrznej okupacji.

Poczynając od sympozjów specjalistycznych, które obradowały 16 września, Zjazd stanowił forum

wymiany myśli i poglądów, a wystąpienia prelegentów pobudzały debatę.

Miejsce obrad: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Imprezy towarzyszące:

- Salon Książki Humanistycznej
- Grill integracyjny nad Jeziorem Kortowskim
- Turniej rycerski
- Zwiedzanie starego miasta Olsztyna
- Zwiedzanie Archiwum Państwowego oraz Archiwum Archidiecezji Warmińskiej w Olsztynie
- Koncert organowy w Katedrze św. Jakuba
- Wolny wstęp do Muzeum Warmii i Mazur
- Zwiedzanie Muzeum Etnograficznego w Olsztynku
- Wycieczka do Kaliningradu
- Wycieczki po regionie: 1/ Olsztyn - Dobrze Miasto - Orneta - Chwałęcín - Frombork - Kadyny; 2/ Olsztyn - Barczewo - Łęczany - Reszel - Galiny; 3/ Olsztyn - Barczewo - Szestno - Nakomiady - Wilamowo; 4/ Olsztyn - Barczewo - Tłokowo - Stoczek Klasztorny - Galiny
- Spotkanie z minister edukacji narodowej Katarzyną Hall
- Nadanie doktoratu honoris causa profesorowi Januszowi Małkowi

Program obrad:

Pełny opis poszczególnych sympozjów oraz tytuły wystąpień prelegentów znajdują się na stronie Zjazdu: <http://pth.olsztyn.pl/zjazd>

Komitet Organizacyjny
XVIII Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

